

III

(Valmistelevat säädökset)

NEUVOSTO

Tšekin tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan, Slovakian tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan aloite neuvoston puitepäätökseksi 2009/.../YOS rikosoikeudenkäyntejä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta

(2009/C 39/03)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 31 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdan sekä 34 artiklan 2 kohdan b alakohdan,

ottaa huomioon Tšekin tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan aloitteen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta.
- (2) Eurooppa-neuvoston kokouksessa 4 ja 5 päivänä marraskuuta 2004 hyväksytyn, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittamista Euroopan unionissa koskevan Haagin ohjelman ⁽²⁾ mukaisesti olisi syytetoimien tehokkuuden lisäämiseksi niin, että samalla taataan asianmukainen oikeudenkäyttö, kiinnitettävä erityistä huomiota mahdollisuuksiin keskittää syytetoimet rajatylittävissä monenvälisissä asioissa yhteen jäsenvaltioon. Lisäksi olisi kiinnitettävä huomiota lisäehdotuksiin, toimivaltaristiriitoja koskevat mukaan lukien, jotta saataisiin viimeistelyä kattava toimenpideohjelma rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen panemiseksi täytäntöön.
- (3) Tässä puitepäätöksessä säädetyillä toimenpiteillä olisi erityisesti pyrittävä ehkäisemään ja ratkaisemaan toimivaltaristiriitoja, varmistamaan, että valitaan rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuva oikeuspaikka, sekä saattamaan rikostuomioistuimen valinta avoimemmaksi ja puolueettomammaksi tilanteissa, joissa tapaus koskevat tosiseikat kuuluvat kahden tai useamman jäsenvaltion lainkäyttövaltaan.

- (4) Tilanteissa, joissa tosiseikat kuuluvat usean jäsenvaltion lainkäyttövaltaan ja jotka voivat johtaa toimivaltaristiriitaan, ei voida taata, että valittu oikeuspaikka on kyseiseen rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuva tai että oikeuspaikka on valittu avoimesti ja objektiivisesti ottaen huomioon kulloisenkin tapauksen erityisolosuhteet ja kunkin mahdollisen oikeuspaikan erityispiirteet. Euroopan yhteisellä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella on toteutettava toimia sen varmistamiseksi, että kansalliset viranomaiset saavat tiedon varhaisessa vaiheessa tosiseikoista, jotka saattavat aiheuttaa toimivaltaristiriidan, ja että päästään sopimukseen näitä tosiseikkoja koskevien rikosoikeudellisten menettelyiden keskittämistä mahdollisuuksien mukaan yhdelle lainkäyttöalueelle ottaen huomioon yhteiset ja puolueettomat perusteet ja avoimuuden.

- (5) Tätä puitepäätöstä olisi lähtökohtaisesti sovellettava kahteen eri tilanteeseen. Ensinnäkin siinä vahvistetaan tietojenvaihtomenettely sellaista tilannetta varten, jossa yhden jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat rikosoikeudellista menettelyä tiettyjen tosiseikkojen osalta ja tarvitsevat tiedon siitä, onko muissa jäsenvaltioissa meneillään samoja tosiseikkoja koskeva menettely. Toinen tilanne on sellainen, jossa yhden jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat rikosoikeudellista menettelyä tiettyjen tosiseikkojen osalta ja saavat tietää muilla keinoin kuin ilmoittamismenettelyn kautta, että muissa jäsenvaltioissa on jo meneillään samoja tosiseikkoja koskeva menettely. Tällaisessa tilanteessa ei olisi sovellettava ilmoittamismenettelyä, vaan asianomaisten valtioiden olisi aloitettava suorat neuvottelut.

- (6) Tällä puitepäätöksellä ei pyritä ratkaisemaan negatiivisia toimivaltaristiriitoja eli sellaisia, joissa mikään jäsenvaltio ei ole ulottanut lainkäyttövaltaansa tehtyyn rikokseen. Tilannetta, jossa jäsenvaltio on ulottanut lainkäyttövaltansa rikokseen mutta ei ole halukas käyttämään sitä, olisi pidettävä tämän puitepäätöksen tarkoituksen kannalta positiivisen toimivaltaristiriidan erityisluokkana.

⁽¹⁾ Lausunto annettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
⁽²⁾ EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

- (7) Mitään asianomaista jäsenvaltiota ei olisi velvoitettava luopumaan lainkäyttövallasta tai käyttämään sitä, jolle se sitä haluaa. Jos sopimukseen ei päästä, jäsenvaltioiden olisi säilytettävä oikeutensa aloittaa rikosoikeudellisen menettelyn jokaisen sellaisen rikoksen osalta, joka kuuluu niiden kansallisen lainkäyttövallan piiriin.
- (8) Tämä puitepäättös ei vaikuta jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä säädettyyn laillisuusperiaatteeeseen ja tarkoituksenmukaisuusperiaatteeeseen. Koska tämän puitepäätöksen nimenomaisena tarkoituksena on ehkäistä tarpeettomat rinnakkaiset rikosoikeudelliset menettelyt, sen soveltamisesta ei kuitenkaan saisi johtua toimivaltaristiriitaa, jota ei muuten syntyisi.
- (9) Tämä puitepäättös ei vaikuta *ne bis in idem* -periaatteeeseen sellaisena kuin se on tunnustettu Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ⁽¹⁾ ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiaan liittyvässä oikeuskäytännössä, eikä sillä pyritä sääntelemään mainittua periaatetta edes välillisesti.
- (10) Tämä puitepäättös ei vaikuta rikosoikeudenkäynnin siirtämisestä 15 päivänä toukokuuta 1972 allekirjoitetun Euroopan neuvoston yleissopimuksen mukaisiin menettelyihin eikä rikosoikeudenkäynnin siirtämistä koskeviin muihin jäsenvaltioiden välisiin järjestelyihin.
- (11) Sitä seikkaa, että vastaaja on toisen jäsenvaltion kansalainen tai asuu vakituisesti toisessa jäsenvaltiossa, ei olisi sellaisenaan ilman muuta pidettävä merkittävänä kytköksenä.
- (12) Kuvaillessaan rikosoikeudellisten menettelyiden kohteena olevia tosiseikkoja ilmoituksessa ilmoitusviranomaisen olisi erityisesti mainittava täsmällisesti, missä, milloin ja kuinka rikos on tehty, sekä yksityiskohtaiset tiedot epäilyistä tai vastaajasta, jotta vastausviranomaisen voi määrittää, onko samoja tosiseikkoja koskeva rikosoikeudellinen menettely meneillään sen omassa jäsenvaltiossa.
- (13) Mikä tahansa asianomainen jäsenvaltio voi aloittaa suorat neuvottelut mitä tahansa viestintäkeinoa käyttäen.
- (14) Tässä puitepäätöksessä todetaan, milloin asianomaisten viranomaisten on aloitettava suorat neuvottelut. Mikään ei kuitenkaan saisi estää viranomaisia aloittamasta vapaaehtoisesti suoria neuvotteluja sopiakseen missä tahansa muussa tilanteessa rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuvasta oikeuspaikasta.
- (15) Tilanteessa, jossa toimivaltaiset viranomaiset saavat tietää, että yhdessä jäsenvaltiossa meneillään tai odotettavissa olevan menettelyn kohteena olevat tosiseikat ovat aiemmin olleet toisessa jäsenvaltiossa lopullisesti päättyneen oikeudellisen menettelyn kohteena, olisi edistettävä tästä johtuvaa tietojenvaihtoa. Tietojenvaihdon tarkoituksena olisi oltava antaa sen jäsenvaltion toimival-

taisille viranomaisille, jossa menettely on lopullisesti päättynyt, tietoja ja näyttöä, joiden perusteella sen viranomaiset voivat mahdollisesti käsitellä asian uudelleen oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

- (16) Tästä puitepäätöksestä ei saisi aiheutua aiheetonta hallinnollista rasitetta tapauksissa, joissa ongelmiin, joihin sillä puututaan, on helposti saatavilla sopivampia ratkaisuvaihtoehtoja. Siten tilanteissa, joissa jäsenvaltioiden välillä on olemassa joustavampia välineitä tai järjestelyjä, niitä olisi sovellettava tähän puitepäätökseen nähden ensisijaisina.
- (17) Tällä puitepäätöksellä olisi täydennettävä Eurojustin vahvistamisesta ja päätöksen 2002/187/YOS muuttamisesta ... päivänä ...kuuta ... tehtyä neuvoston päätöstä 2008/.../YOS ⁽²⁾, ja siinä olisi hyödynnettävä Eurojustin puiteissa jo olemassa olevia mekanismeja.
- (18) Poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta 27 päivänä marraskuuta 2008 tehtyä neuvoston puitepäätöstä 2008/977/YOS ⁽³⁾ olisi sovellettava tämän puitepäätöksen mukaisesti toimitettuihin henkilötietoihin.
- (19) Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tunnustetut periaatteet sellaisina kuin ne ilmenevät Euroopan unionin perusoikeuskirjassa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 LUKU

YLEISET PERIAATTEET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä puitepäätöksessä vahvistetaan
 - a) menettelyt, joita noudattaen kansalliset viranomaiset vaihtavat tietoja meneillään olevista rikosoikeudellisista menettelyistä tiettyjen tosiseikkojen osalta selvittääkseen, onko yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa meneillään samoja tosiseikkoja koskevia rinnakkaisia menettelyjä, ja joita noudattaen kyseessä olevien jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset aloittavat suorat neuvottelut päästäkseen sopimukseen siitä, mikä on rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuva oikeuspaikka tiettyjen kahden tai useamman jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvien tosiseikkojen osalta;
 - b) säännöt ja yhteiset perusteet, jotka kahden tai useamman jäsenvaltion kansallisten viranomaisten on otettava huomioon pyrkiessään sopimukseen siitä, mikä on rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuva oikeuspaikka tiettyjen tosiseikkojen osalta.

⁽¹⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

⁽²⁾ EUVL ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EUVL L 350, 30.12.2008, s. 60.

2. Tätä puitepääöstä sovelletaan seuraaviin tilanteisiin:

a) kun yhden jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat rikosoikeudellista menettelyä ja toteavat, että kyseisen menettelyn kohteena olevilla tosiseikoilla osoittautuu olevan merkittäviä kytköksiä yhteen tai useampaan muuhun jäsenvaltioon, ja on mahdollista, että tällaisen yhden tai useamman muun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat parhaillaan rikosoikeudellista menettelyä samojen tosiseikkojen osalta;

tai

b) kun yhden jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat rikosoikeudellista menettelyä ja saavat millä hyvänsä keinoin tietää, että yhden tai useamman muun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset jo toteuttavat rikosoikeudellista menettelyä samojen tosiseikkojen osalta.

3. Tätä puitepääöstä ei sovelleta tilanteissa, joissa mikään jäsenvaltio ei ole ulottanut lainkäyttövaltaansa tehtyyn rikokseen.

4. Tätä puitepääöstä ei sovelleta yrityksiä vastaan käynnistettyihin menettelyihin, jos näiden menettelyjen aiheena on Euroopan yhteisön kilpailulainsäädännön soveltaminen.

5. Tällä puitepääöksellä ei anneta oikeuksia, joihin voidaan vedota asioitaessa kansallisten viranomaisten kanssa.

2 artikla

Määritelmät

Tässä puitepääöksessä tarkoitetaan:

- 'ilmoitusvaltiolla' jäsenvaltiota, jonka toimivaltaiset viranomaiset tekevät ilmoituksen toisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tai esittävät näille pyynnön suorien neuvottelujen aloittamisesta;
- 'vastausvaltiolla' jäsenvaltiota, jonka toimivaltaisille viranomaisille toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset tekevät ilmoituksen tai esittävät pyynnön suorien neuvottelujen aloittamisesta;
- 'meneillään olevalla oikeudellisella menettelyllä' kansallisen lainsäädännön mukaista jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tiettyjen tosiseikkojen osalta toteuttamaa rikosoikeudellista menettelyä, oikeudenkäyntiä edeltävä vaihe mukaan luettuna;
- 'ilmoitusviranomaisella' viranomaista, joka on kansallisen lainsäädännön mukaan nimetty tekemään ilmoitus toisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille meneillään olevasta oikeudellisesta menettelystä rikosasiassa, vastaanottamaan vastauksia tällaisiin ilmoituksiin sekä neuvottelemaan ja tekemään sopimus toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa siitä, mikä on rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuva oikeuspaikka näiden jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvien tiettyjen tosiseikkojen osalta;
- 'vastausviranomaisella' viranomaista, joka on kansallisen lainsäädännön mukaan nimetty vastaanottamaan ilmoituksia toisessa jäsenvaltiossa meneillään olevasta oikeudellisesta menettelystä rikosasiassa ja vastaamaan niihin sekä neuvottelemaan ja tekemään sopimus toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa siitä, mikä on rikosoikeudelliseen

menettelyyn parhaiten soveltuva oikeuspaikka näiden jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvien tiettyjen tosiseikkojen osalta.

3 artikla

Ilmoitus- ja vastausviranomaisten määrittäminen

1. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava neuvoston pääsihteeristöön, mikä viranomainen on nimetty toimimaan ilmoitusviranomaisena ja vastausviranomaisena. Jäsenvaltio voi päättää nimetä saman viranomaisen toimimaan sekä ilmoitus- että vastausviranomaisena.

2. Saatuaan nämä tiedot neuvoston pääsihteeristö saattaa ne kaikkien jäsenvaltioiden ja komission saatavilla ja julkaisee ne *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Nimetyin viranomaisen tehtävien antaminen toiselle kansalliselle viranomaiselle

1. Tässä puitepääöksessä säädetyn menettelyn kaikissa vaiheissa ilmoitus- tai vastausviranomainen voi päättää antaa 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettynä viranomaisena itselleen kuuluvia tehtäviään tehtäväksi toiselle kansalliselle viranomaiselle, esimerkiksi viranomaiselle, joka on kansallisen lainsäädännön nojalla vastuussa rikosoikeudellisista menettelyistä.

2. Jos tehdään 1 kohdan mukainen päätös, se ja tehtävän saaneen viranomaisen yhteystiedot on annettava välittömästi tiedoksi asianomaisen jäsenvaltion ilmoitus- tai vastausviranomaiselle.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu päätös tulee voimaan 2 kohdan mukaisen tiedoksiannon vastaanottamisesta.

2 LUKU

TIETOJENVAIHTO

5 artikla

Ilmoittaminen

1. Jos jäsenvaltion viranomaiset, jotka ovat kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisia rikosoikeudellisissa menettelyissä, havaitsevat, että meneillään olevan oikeudellisen menettelyn kohteena olevilla tosiseikoilla on merkittävä kytkös yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, ensiksi mainitun jäsenvaltion ilmoitusviranomaisen on niin pian kuin käytännön kannalta tarkoituksenmukaista ilmoitettava tästä oikeudellisesta menettelystä sen jäsenvaltion vastausviranomaiselle tai niiden jäsenvaltioiden vastausviranomaisille, johon tai joihin tosiseikoilla on merkittävä kytkös, sen selvittämiseksi, toteuttaako yksi tai useampi vastausvaltio parhaillaan rikosoikeudellisia menettelyjä samojen tosiseikkojen osalta.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukainen ilmoittamisvelvollisuus koskee ainoastaan sellaisia rikoksia, joista ilmoitusvaltiossa voi seurata enimmäisrangaistuksena vähintään yhden vuoden vapausrangaistus tai vapaudenrajoituksen käsittävä turvaamistoimenpide, ja jotka on määritely ilmoitusvaltion lainsäädännössä.

6 artikla

Kytköksen merkittävyys

1. Kytköstä on aina pidettävä merkittävänä, jos rikokseen johtanut toiminta tai suuri osa siitä on tapahtunut toisen jäsenvaltion alueella.

2. Sellaisen oikeudellisen menettelyn osalta, johon sisältyy kytköksiä muuhun kuin 1 kohdassa tarkoitettuun toiseen jäsenvaltioon, päätös siitä, onko tiettyä kytköstä pidettävä merkittävänä, tehdään tapauskohtaisesti ottaen huomioon erityisesti 15 artiklan 2 kohdassa luetellut yhteiset perusteet.

7 artikla

Ilmoittamismenettely

1. Ilmoitusviranomaisen tekee ilmoituksen vastausviranomaiselle käyttäen mitä tahansa keinoa, josta voidaan esittää kirjallinen todiste niin, että vastausvaltiolla on mahdollisuus tarkistaa ilmoituksen aitous.

2. Jos vastausviranomaisen ei ole tiedossa, ilmoitusviranomaisen on suoritettava kaikki tarvittavat tiedustelut, mukaan lukien Euroopan oikeudellisen verkoston yhteyspisteiden tai Eurojustin välityksellä, saadakseen vastausviranomaisen tarkat tiedot vastausvaltiosta.

3. Jos vastausvaltion viranomaisen, joka vastaanottaa ilmoituksen, ei ole 3 artiklan mukainen toimivaltainen vastausviranomaisen, sen on ilman eri toimenpiteitä toimitettava ilmoitus toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tästä ilmoitusviranomaiselle.

8 artikla

Ilmoituksen muoto ja sisältö

1. Ilmoitukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot:

- tapausta käsittelevää yhtä tai useampaa kansallista viranomaista koskevat tiedot;
- kuvaus tosiseikoista, jotka ovat ilmoitetun meneillään olevan oikeudellisen menettelyn kohteena, merkittävän kytköksen luonne mukaan luettuna;
- meneillään olevassa oikeudellisessa menettelyssä saavutettu vaihe; ja
- tiedot epäilyistä ja/tai vastaajasta, jos ne ovat tiedossa, sekä mahdollisista asianomistajista.

2. Ilmoitus voi sisältää mitä tahansa muita asiaankuuluvia lisätietoja ilmoitusvaltiossa meneillään olevasta oikeudellisesta menettelystä, esimerkiksi asiassa ilmenneistä vaikeuksista ilmoitusvaltiossa.

3. Ilmoitusviranomaisen on käytettävä liitteessä olevaa lomaketta A.

9 artikla

Vastauksen muoto ja sisältö

1. Vastauksen on sisällyttävä seuraavat tiedot:

- tarvittaessa tapausta käsittelevän tai käsitelleen yhden tai useamman viranomaisen tarkat tiedot;
 - se, onko oikeudellinen menettely joidenkin tai kaikkien ilmoituksen kohteena olevien tosiseikkojen osalta meneillään vastausvaltiossa, ja siinä saavutettu vaihe;
 - se, oliko oikeudellinen menettely joidenkin tai kaikkien ilmoituksen kohteena olevien tosiseikkojen osalta jo saatettu päätökseen vastausvaltiossa, mukaan lukien lopullisen päätöksen laatu;
 - tarvittaessa se, aikovatko vastausvaltion viranomaiset aloittaa oman rikosoikeudellisen menettelyn ilmoituksen kohteena olevien tiettyjen tosiseikkojen osalta.
2. Vastaus voi sisältää mitä tahansa muita asiaankuuluvia lisätietoja, erityisesti sellaisista erillisistä mutta liitännäisistä tosiseikoista, jotka ovat oikeudellisen menettelyn kohteena vastausvaltiossa.
3. Ilmoitukseen vastatessaan vastausviranomaisen on käytettävä liitteessä olevaa lomaketta B.

10 artikla

Määräajat ja lisätiedot

- Vastausviranomaisen on vastattava ilmoitukseen 15 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta.
- Tarvittaessa tätä määräaika voidaan jatkaa enintään 15 päivän pituisella lisäajalla. Vastausviranomaisen on kuitenkin ilmoitettava tällaisesta pidennyksestä 1 kohdassa säädettyssä määräajassa.
- Jos vastausviranomaisen pitää ilmoitusviranomaisen antamia tietoja riittämättöminä, jotta se kykenisi vastaamaan, se voi 1 kohdassa säädetyn määräajan kuluessa pyytää, että sille toimitetaan tarpeelliseksi katsotut lisätiedot, ja se voi asettaa kohtuullisen määräajan niiden vastaanottamiselle.
- Edellä 1 kohdassa asetettu määräaika alkaa alusta lisätietojen vastaanottamisen jälkeen.

11 artikla

Vastaamatta jättäminen

Jos vastausviranomaisen ei vastaa 10 artiklassa säädettyjen määräaikojen kuluessa, ilmoitusviranomaisen voi toteuttaa asianmukaisiksi katsomansa toimenpiteet saattaakseen asian vastausvaltion tietoon, myös tekemällä ilmoituksen Eurojustille.

3 LUKU

SUORAT NEUVOTTELUT

12 artikla

Suorat neuvottelut

1. Vastauksen toimittamisen yhteydessä tai sen toimittamisen jälkeen ilmoitusviranomaisen ja vastausviranomaisen on aloitettava suorat neuvottelut sopiakseen siitä, mikä on rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuva oikeuspaikka mahdollisesti molempien jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvien tiettyjen tosiseikkojen osalta, jos:

- a) vastausvaltiossa on meneillään oikeudellinen menettely joidenkin tai kaikkien ilmoituksen kohteena olevien tosiseikkojen osalta; tai
- b) vastausvaltion viranomaiset aikovat aloittaa rikosoikeudellisen menettelyn joidenkin tai kaikkien ilmoituksen kohteena olevien tosiseikkojen osalta;

2. Kansallisten viranomaisten on aloitettava 1 kohdan mukaiset suorat neuvottelut, jos useamman kuin yhden jäsenvaltion vastausviranomaisille tehdään ilmoitus samasta meneillään olevasta oikeudellisesta menettelystä. Tässä tapauksessa asiaan kuuluva ilmoitusviranomaisen vastaa näiden neuvottelujen yhteensovittamisesta.

3. Jos ilmoitusta ei ole tehty, kahden tai useamman jäsenvaltion on aloitettava suorat neuvottelut ilmoitus- tai vastausviranomaisensa välityksellä sopiakseen siitä, mikä on rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuva oikeuspaikka, jos ne millä hyvänsä keinoin saavat tietää, että tiettyjen tosiseikkojen osalta on meneillään tai odotettavissa rinnakkaisia rikosoikeudellisia menettelyjä.

13 artikla

Tärkeitä prosessuaalisia toimia tai toimenpiteitä koskevien tietojen antaminen

Ilmoitus- ja vastausviranomaisten, jotka aloittavat suorat neuvottelut, on ilmoitettava toisilleen kaikista tärkeistä prosessuaalisista toimenpiteistä, joita ne toteuttavat neuvottelujen alkamisen jälkeen.

4 LUKU

PARHAITEN SOVELTUVAN OIKEUSPAIKAN MÄÄRITTELEMINEN

14 artikla

Neuvottelujen tavoite

1. Parhaiten soveltuva oikeuspaikkaa koskevien neuvottelujen yleisenä tavoitteena on sopia siitä, että yhden jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset huolehtivat rikosoikeudellisesta

menettelystä kaikkien tosiseikkojen osalta, jotka kuuluvat kahden tai useamman jäsenvaltion lainkäyttövaltaan.

2. Kun jäsenvaltiossa on meneillään oikeudellinen menettely tosiseikkojen osalta, jotka liittyvät niihin, jotka ovat parhaiten soveltuva oikeuspaikkaa koskevien neuvottelujen kohteena, mutta eivät ole samoja kuin ne, tai kun ei ole käytännöllistä toteuttaa rikosoikeudellista menettelyä yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa erityisesti tosiseikkojen monisäikeisyyden tai vastaajien lukumäärän vuoksi, voi olla asianmukaisempaa toteuttaa rikosoikeudellinen menettely kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa siten, että nämä menettelyt koskevat eri tosiseikkoja tai eri henkilöitä.

15 artikla

Parhaiten soveltuvan oikeuspaikan määrittämisen perusteet

1. Yleisenä lähtökohtana on rikosoikeudellisen menettelyn toteuttaminen sen jäsenvaltion lainkäyttöalueella, jossa suurin osa rikollisesta toiminnasta on tapahtunut ja johon rikokseen osallisten henkilöiden toiminta on tosiasiallisesti eniten sijoittunut.

2. Jos 1 kohdan mukainen yleinen lähtökohta ei sovellu siitä syystä, että on olemassa sellaisia muita riittävästi merkittäviä tekijöitä rikosoikeudellisen menettelyn toteuttamiseksi, jotka asettavat muun lainkäyttöalueen voimakkaasti etusijalle, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on harkittava näitä muita tekijöitä, jotta päästään sopimukseen parhaiten soveltuvasta oikeuspaikasta. Näitä muita tekijöitä ovat erityisesti seuraavat:

- vastaajan tai vastaajien olinpaikka pidätyksen jälkeen ja mahdollisuudet varmistaa heidän luovuttamisensa muihin mahdollisiin lainkäyttöalueisiin,
- vastaajien kansalaisuus tai asuinpaikka,
- sen valtion alue, jolla suurin osa vahingosta on aiheutunut,
- asianomistajien merkittävät edut,
- vastaajien merkittävät edut,
- tärkeän todistusaineiston sijaintipaikka,
- niiden heikossa asemassa tai uhkausten kohteena olevien todistajien suojelu, joiden todistajanlausunto on tärkeä kyseessä olevan oikeudellisen menettelyn kannalta,
- tärkeimpien todistajien vakituinen asuinpaikka ja heidän kykynsä matkustaa jäsenvaltioon, jossa suurin osa rikollisesta toiminnasta on tapahtunut,
- kyseisiä tosiseikkoja koskevassa menettelyssä saavutettu vaihe,
- asiaan liittyvän muun meneillään olevan menettelyn vireillä olo,
- menettelyn taloudelliset näkökohdat.

16 artikla

Yhteistyö Eurojustin kanssa

1. Kansallisella viranomaisella on missä kansallisen menettelyn vaiheessa hyvänsä oikeus:

- a) pyytää Eurojustin neuvoa;
- b) tehdä päätös sellaisten yksittäisten tapausten antamisesta Eurojustin käsiteltäväksi, joiden yhteydessä tulee esiin kysymys parhaiten soveltuvasta oikeuspaikasta.

2. Jos Eurojustin toimivaltaan kuuluvissa asioissa ei ole ollut mahdollista päästä sopimukseen tiettyjen tosiseikkojen osalta toteutettavaan rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuvasta jäsenvaltion lainkäyttöalueesta, jonkun asianosaisista jäsenvaltioista on annettava Eurojustin käsiteltäväksi tämä erimielisyys samoin kuin tilanteet, joissa sopimukseen ei ole päästy 10 kuukauden kuluessa suorien neuvottelujen aloittamisesta.

17 artikla

Tapaukset, joissa ei ole päästy sopimukseen

Sellaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa:

- a) sopimukseen ei ole päästy edes Eurojustin käsiteltäviä asioita 16 artiklan mukaisesti,
- tai
- b) tapauksissa, jotka eivät kuulu Eurojustin toimivaltaan, suorat neuvottelut ovat päättyneet erimielisyyteen tai tilanteissa, joissa sopimukseen ei ole päästy kuuden kuukauden kuluessa suorien neuvottelujen aloittamisesta,

jäsenvaltioiden on ilmoitettava Eurojustille syyt, joiden johdosta sopimukseen ei ole päästy.

5 LUKU

MUITA SÄÄNNÖKSIÄ

18 artikla

Muu tietojenvaihto

1. Jos jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset millä hyvänsä keinoin havaitsevat, että jäsenvaltiossa meneillään tai odotettavissa olevan oikeudellisen menettelyn kohteena olevat tosiseikat ovat olleet lopullisesti päättyneen menettelyn kohteena toisessa jäsenvaltiossa, ensiksi mainitun jäsenvaltion ilmoitusviranomainen voi ilmoittaa tilanteesta tämän toisen jäsenvaltion vastausviranomaiselle ja toimittaa sille kaikki asiaankuuluvat tiedot.

2. Jos vastausviranomainen joko ilmoituksen perusteella tai muilla keinoin havaitsee, että sen omassa jäsenvaltiossa lopullisesti päättyneen oikeudellisen menettelyn kohteena aiemmin

olleet tosiseikat ovat meneillään tai odotettavissa olevan menettelyn kohteena tai ovat olleet meneillään olevan menettelyn kohteena toisessa jäsenvaltiossa, vastausviranomainen voi harkita, pyytääkö se lisätietoja, joiden perusteella se voi asianmukaisesti arvioida mahdollisuutta käsitellä asia uudelleen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

6 LUKU

YLEISET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

19 artikla

Kielet

Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava neuvoston pääsihteeristöön talletettavien ilmoitusten kielet, joita käyttäen tehdyn 5 artiklan mukaisen ilmoituksen se hyväksyy, sekä kielet, joilla se vastaa ilmoitukseen.

20 artikla

Suhde oikeudellisiin välineisiin ja muihin järjestelyihin

1. Siltä osin kuin muut oikeudelliset välineet tai järjestelyt mahdollistavat tämän puitepäätöksen tavoitteiden laajentamisen tai edistävät sen menettelyn yksinkertaistamista tai helpottamista, jonka mukaisesti kansalliset viranomaiset vaihtavat tietoja meneillään olevista oikeudellisista menettelyistään, aloittavat suorat neuvottelut ja pyrkivät pääsemään sopimukseen rikosoikeudelliseen menettelyyn parhaiten soveltuvasta oikeuspaikasta kahden tai useamman jäsenvaltion toimivaltaan kuuluvien tiettyjen tosiseikkojen osalta, jäsenvaltiot voivat

- a) jatkaa tämän puitepäätöksen voimaantuloajankohtana voimassa olevien kahden- tai monenvälisen sopimusten tai järjestelyjen soveltamista;
- b) tehdä kahden- tai monenvälisiä sopimuksia tai järjestelyjä tämän puitepäätöksen tultua voimaan.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen sopimukset ja järjestelyt eivät missään tapauksessa saa vaikuttaa suhteisiin niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka eivät ole niiden osapuolia.

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle kolmen kuukauden kuluessa tämän puitepäätöksen voimaantulosta ne 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen voimassa olevien sopimukset ja järjestelyt, joiden soveltamista ne haluavat jatkaa.

Jäsenvaltioiden on myös ilmoitettava neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle kaikki 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen uudet sopimukset tai järjestelyt kolmen kuukauden kuluessa niiden allekirjoittamisesta.

4. Tämä puitepäätös ei rajoita päätöksen 2008/.../YOS soveltamista.

*21 artikla***Täytäntöönpano**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tämän puitepäätöksen säännösten noudattamiseksi ... päivään ...kuuta ... mennessä.

Jäsenvaltioiden on toimitettava samaan päivämäärään mennessä neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle kirjallisina säännökset, jotka ne ovat antaneet tämän puitepäätöksen mukaisten velvoitteiden saattamiseksi osaksi niiden kansallista lainsäädäntöä.

*22 artikla***Kertomus**

Komissio toimittaa ... päivään ...kuuta ... mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän puite-

päätöksen noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja jossa esitetään tarvittaessa säädösehdotuksia.

*23 artikla***Voimaantulo**

Tämä puitepäätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä ...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

LIIITE

ILMOITUS

meneillään olevasta oikeudenkäynnistä 8 artiklan mukaisesti (A-lomake)

Ilmoitusvaltio:

Vastausvaltio:

Vastausviranomaisen:

Ilmoitusviranomaisen (tai toimivaltainen viranomaisen 4 artiklan mukaisesti) – yhteystiedot:

Nimi:

Osoite:

Puhelinnumero (maan numero) (suuntanumero)

Faksinumero (maan numero) (suuntanumero)

Yhteyshenkilö(t):

Nimi:

Virkanimike (arvo/asema):

Asiakirjan viitetiedot:

Puhelinnumero (maan numero) (suuntanumero)

Faksinumero (maan numero) (suuntanumero)

Sähköpostiosoite (jos käytettävissä):

Kielet, joilla voidaan olla yhteydessä:

Kuvaus tosiseikoista, jotka ovat ilmoitetun meneillään olevan oikeudellisen menettelyn kohteena:
(muun muassa tieto siitä, missä, milloin ja miten väitetty rikos tehtiin):

Merkittävä yhteys / syy, joka sai ilmoitusviranomaisen uskomaan, että vastausvaltiossa saattaisi olla meneillään oikeudellinen menettely (jos yhteys viittaa johonkin nimenomaiseen paikkaan vastausvaltiossa, pyydetään ilmoittamaan kyseinen paikka mahdollisimman täsmällisesti):

Mihin vaiheeseen oikeudellisessa menettelyssä on päästy:

(Mahdolliset) yksityiskohtaiset tiedot epäilyistä (epäillyistä):

Nimi:

Kansalaisuus:

Syntymäaika:

Osoite:

.....

Mahdolliset yksityiskohtaiset tiedot uhreista):

Muita tietoja:

Allekirjoitus ja viraston leima:

VASTAUS

ilmoitukseen 9 artiklan mukaisesti (B-lomake)

Vastausvaltio:

Ilmoitusvaltio:

Ilmoitusviranomainen:

Vastaus ilmoitukseen (asiakirjan nro):

Vastausviranomainen (tai toimivaltainen viranomainen 4 artiklan mukaisesti) – yhteystiedot:

Nimi:

Osoite:

Puhelinnumero (maan numero) (suuntanumero)

Faksinumero (maan numero) (suuntanumero)

Yhteyshenkilö(t):

Nimi:

Virkanimike (arvo/asema):

Asiakirjan viitetiedot:

Puhelinnumero (maan numero) (suuntanumero)

Faksinumero (maan numero) (suuntanumero)

Sähköpostiosoite (jos käytettävissä):

Kielet, joilla voidaan olla yhteydessä:

Kyllä, vastausvaltiossa on meneillään oikeudellinen menettely:

- eräiden tai kaikkien ilmoituksessa kuvattujen tosiseikkojen, muun muassa saman henkilön, osalta**

Nimi:

Kansalaisuus:

Syntymäaika:

Osoite:

.....

- eräiden tai kaikkien ilmoituksessa kuvattujen tosiseikkojen osalta**

- ilmoituksessa kuvattuihin tosiseikkoihin liittyvien tosiseikkojen osalta**

Mihin vaiheeseen oikeudellisessa menettelyssä on päästy:

, vastausvaltiossa oli meneillään oikeudellinen menettely eräiden tai kaikkien ilmoitettujen tosiseikkojen osalta

Lopullisen päätöksen luonne:

Ei, meneillään ei ole rikosoikeudenkäyntiä ilmoituksessa kuvattujen tosiseikkojen osalta

- Ei, meneillään ei ole oikeudellista menettelyä eräiden tai kaikkien tosiseikkojen osalta, mutta vastausvaltion toimivaltaiset viranomaiset aikovat käydä läpi menettelyn eräiden tai kaikkien ilmoitettujen tosiseikkojen osalta

Mahdollisen) toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot):

Nimi:

Osoite:

Puhelinnumero (maan numero) (suuntanumero)

Faksinumero (maan numero) (suuntanumero)

Yhteyshenkilö(t):

Nimi:

Virkanimike (arvo/asema):

Asiakirjan viitetiedot:

Sähköpostiosoite (jos käytettävissä)

Faksinumero (maan numero) (suuntanumero)

Kielet, joilla voidaan olla yhteydessä):

Langues dans lesquelles il est possible de communiquer:

Muita tietoja:

Allekirjoitus ja viraston leima: